

17 897

Algemene regeling van beslag op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen

TWEEDE NADER GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

9 januari 1990

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de bepalingen over beslag op periodieke betalingen op grond van wettelijke sociale voorzieningen en van verplichtingen tot pensioen en levensonderhoud, en over het loonbeslag met elkaar in overeenstemming te brengen en op te nemen in een algemene regeling in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A. Na artikel 475a worden de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 475b

1. Beslag onder een derde op een of meer vorderingen van de schuldenaar tot periodieke betalingen waaraan een beslagvrije voet is verbonden, is slechts geldig voor zover een periodieke betaling de beslagvrije voet overtreft.

2. Lig beslag onder verschillende derden op vorderingen van de schuldenaar tot periodieke betalingen waaraan een beslagvrije voet is verbonden, dan wordt de beslagvrije voet omgeslagen in verhouding tot de hoogte van deze periodieke betalingen.

3. Beslag op nabetalingen is niet verder geldig dan indien de betaling gedurende het beslag tijdig was geschied.

Artikel 475c

Een beslagvrije voet is verbonden aan vorderingen tot periodieke betaling van:

- a. loon,
- b. uitkeringen op grond van sociale zekerheidswetten, uitgezonderd kinderbijslag onder welke benaming ook,
- c. pensioen, voor zover de Algemene burgerlijke pensioenwet (Stb. 1986, 540) of de Spoorwegpensioenwet (Stb. 1986, 541) daarop niet van toepassing is, en lijfrente,
- d. uitkeringen uit levens-, invaliditeits-, ongevallen- of ziekengeldverzekering,
- e. uitkeringen tot levensonderhoud, verschuldigd krachtens boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, of tot vergoeding van schade door het derven van levensonderhoud,
- f. uitkeringen of buitengewone pensioenen op grond van een wettelijke regeling voor oorlogsgetroffenen of voor degenen die hun dienstplicht of vervangende dienstplicht vervullen,
- g. bedragen, toegekend krachtens artikel 8, derde lid, van het koninklijke besluit van 17 juli 1944, Stb. E 51, betreffende de arbeidsbemiddeling en de scholing, herscholing en omscholing.

Artikel 475d

1. De beslagvrije voet bedraagt negen tienden van de som van de normuitkering en vakantie-aanspraak die de schuldenaar naar de maatstaf van het Bijstandsbesluit landelijke normering (Stb. 1983, 132) telkens zou kunnen krijgen. Zouden deze gezinsbijsland betreffen, dan wordt de beslagvrije voet voor ten hoogste de helft verminderd met het eigen, niet onder beslag liggende inkomen van degene aan wie de gezinsbijsland samen met de schuldenaar zou kunnen toekomen. Voor schuldenaren die jonger zijn dan achttien jaar geldt de maatstaf voor achttienjarigen.

2. Het eerste lid geldt niet, indien de schuldenaar ter verzorging of verpleging in een daartoe bestemde inrichting verblijft. In dit geval belooft de beslagvrije voet hetgeen hij voor verpleging of verzorging verschuldigd is, verhoogd met twee derden van het bedrag voor persoonlijke uitgaven, en van de vakantie-aanspraak naar de maatstaf van het Bijstandsbesluit landelijke normering.

3. De beslagvrije voet wordt verhoogd met:

- a. de premie van een door de schuldenaar gesloten ziektekostenverzekering, telkens wanneer deze premie vervalt terwijl het beslag ligt;
- b. de voor rekening van de schuldenaar komende woonkosten verminderd met ontvangen huursubsidie of woonkostentoeslag, voor zover de woonkosten, na deze vermindering, meer bedragen dan het maximumbedrag dat in de laagste inkomenscategorie voor eigen rekening komt volgens tabel I van de Wet individuele huursubsidie (Stb. 1988, 343), met dien verstande dat de verhoging van de beslagvrije voet niet meer bedraagt dan de huursubsidie waarop volgens tabel I van de Wet individuele huursubsidie bij de maximumgrens in de laagste inkomenscategorie recht bestaat.

4. De beslagvrije voet wordt verminderd met de voor beslag vatbare periodieke inkomsten van de schuldenaar waarop geen beslag ligt, alsmede met het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud en de toeslag voor een partner of eenoudergezin, begrepen in aan de schuldenaar toegekende studiefinanciering die niet vatbaar is voor beslag.

5. Met wijziging van omstandigheden die de beslagvrije voet verhogen, moet de beslaglegger onverwijld rekening houden. Hij is verplicht aan degene die de periodieke betaling moet verrichten, met het tijdstip van ingang, kennis van de verhoging te geven onmiddellijk nadat de reden daarvoor is aangetoond aan hem, zijn advocaat, zijn gemachtigde of de deurwaarder.

6. Tenzij alle betalingen wekelijks geschieden, worden zij, evenals inkomsten van degene aan wie samen met de schuldenaar gezinsbijsland zou kunnen toekomen, voor de toepassing van dit artikel berekend per maand.

Artikel 475e

Geen beslagvrije voet geldt voor vorderingen van een schuldenaar die niet in Nederland woont of vast verblijft. Indien hij evenwel aantoonde dat hij buiten deze vorderingen onvoldoende middelen van bestaan heeft, kan de kantonrechter op zijn verzoek een beslagvrije voet vaststellen voor zijn vorderingen op schuldenaren die woonplaats hebben in Nederland.

Artikel 475f

Indien beslag is gelegd op een vordering tot wekerende betalingen die niet in artikel 475c is omschreven en de schuldenaar onvoldoende andere middelen van bestaan heeft, kan hij de kantonrechter verzoeken de artikelen 475b en 475d mede op die vordering van toepassing te verklaren.

Artikel 475g

1. Een schuldenaar is verplicht aan een deurwaarder die gerechtigd is tegen hem beslag te leggen, desgevraagd zijn bronnen van inkomsten op te geven. Een deurwaarder die beslag heeft gelegd, is verplicht hem op te geven hoeveel zijn beslagvrije voet bedraagt, berekend volgens artikel 475d, eerste lid.

2. Zo lang als de schuldenaar desgevraagd niet aan de beslaglegger of diens vertegenwoordiger opgeeft of en hoeveel inkomen toekomt aan degene aan wie samen met hem gezinsbijstand zou kunnen toekomen, wordt de beslagvrije voet gehalveerd.

3. Een deurwaarder die gerechtigd is tegen een schuldenaar beslag te leggen, is bevoegd aan degene van wie hij vermoedt dat deze aan de schuldenaar periodieke betalingen verricht of schuldig is, te vragen of dat zo is. Ieder is verplicht hierop desgevraagd schriftelijk te antwoorden. Daarbij moeten de termijn van de betalingen en hun omvang na aftrek van de in artikel 475a genoemde inhoudingen worden opgegeven alsmede eventuele gelegde beslagen. De Staat en degenen die periodieke betalingen doen aan personen wier naam zij niet rechtstreeks uit hun administratie kunnen lichten, behoeven de vraag slechts te beantwoorden ten aanzien van in de vraag omschreven betalingen of aangeduide collectieve verzekeringen.

B. In artikel 475a, zoals dat luidt volgens de Wet van 7 mei 1986, Stb. 295, wordt in lid 3 «het eerste lid van artikel 1638g van het Burgerlijk Wetboek» vervangen door: de artikelen 475d en 475f.

C. Artikel 479c vervalt.

D. In artikel 735, tweede lid wordt in plaats van «Indien er geene bescheiden bestaan, kan de president der rechtbank» gelezen: Indien er geen bescheiden zijn of indien het voornemen bestaat beslag te leggen op een vordering tot een in artikel 475c vermelde periodieke betaling, kan slechts de president van de rechtbank.

Aan dit lid wordt een zin toegevoegd, luidende: Verlof tot het leggen van beslag op zulk een vordering tot periodieke betalingen wordt slechts verleend nadat de schuldenaar is gehoord of nadat is gebleken dat hij de gelegenheid om te worden gehoord, ongebruikt heeft gelaten.

E. Artikel 756 wordt vervangen door het volgende artikel:

Artikel 756

Op dit beslag zijn de artikelen 475a tot en met 475g van toepassing.

ARTIKEL II

Het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 1465, nummer 3, wordt vervangen door de volgende nummers:
3°. Ten aanzien van een schuld waarop beslag niet is toegestaan;
4°. Ten aanzien van het deel van een schuld waarvoor ingevolge de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een beslagvrije voet geldt.

B. Het eerste en tweede lid van artikel 1638g vervallen.

C. Het tweede (nu vierde) lid van artikel 1638g wordt gelezen:
Een volmacht tot invordering van het loon is slechts geldig, indien zij schriftelijk is verleend. Zij is steeds herroepelijk.

D. In het tweede lid van artikel 1638r wordt de puntkomma vervangen door een punt en vervalt de zinsnede die volgt.

ARTIKEL III

De Algemene Ouderdomswet (Stb. 1985, 181) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 26, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 18 wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. De uitkering op grond van het tweede lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL IV

De Algemene Weduwen- en Wezenwet (Stb. 1965, 429) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 36, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Voor de tekst van artikel 29 wordt het cijfer 1 geplaatst. Toegevoegd wordt een lid, luidende:
2. Dit pensioen is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL V

De Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1987, 90) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 50, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 44 wordt een lid toegevoegd, luidende:
6. De uitkering op grond van dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

C. Aan artikel 57 wordt een lid toegevoegd, luidende:
8. Voorzieningen op grond van dit artikel zijn niet vatbaar voor beslag.

D. Voor de tekst van artikel 13 wordt het cijfer 1 geplaatst. Aan dit artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:
2. De verhoging op grond van dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL VI

De Invaliditeitswet (Stb. 1913, 205) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 171, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel B vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

In het derde lid van dit artikel wordt «is het bepaalde onder a, b en c van het eerste lid alsmede in het tweede lid» vervangen door: zijn de voorgaande leden.

B. Aan artikel 166 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De rente op grond van het eerste lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL VII

De Ouderdomswet 1919 (Stb. 1919, 628) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 17, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 15 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De rente op grond van het eerste lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL VIII

De Ziektewet (Stb. 1987, 88) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 50, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 35 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Het ziekgeld overeenkomstig dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL IX

De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Stb. 1987, 89) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 58, eerste lid, wordt de puntkomma na onderdeel b vervangen door een punt; onderdeel c vervalt.

B. Aan artikel 53 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. De uitkering op grond van dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

C. Voor de tekst van artikel 22 wordt het cijfer 1 geplaatst. Aan dit artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. De verhoging op grond van dit artikel is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL X

De Wet Werkloosheidsvoorziening (Stb. 1964, 485) wordt als volgt gewijzigd:

A. Het eerste lid van artikel 30 wordt gelezen:

1. De uitkering is

a. onvervreemdbaar;

b. niet vatbaar voor verpanding of belening.

- B. Aan artikel 19 wordt een lid toegevoegd, luidende:
- 5. De uitkering op grond van het tweede lid is niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL XI

De Wet Sociale Werkvoorziening (Stb. 1967, 687) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het eerste lid van artikel 22 wordt gelezen:
 - 1. Vervreemding, verpanding of belening van het aan de werknemer verschuldigde loon is slechts geldig voor zover beslag op zijn loon geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten.
- B. In artikel 23 vervallen het eerste lid en het cijfer voor het tweede lid. In dit lid wordt in plaats van «Schuldvergelijking» gelezen: Verrekening.

ARTIKEL XII

Artikel 32 van de Pensioen- en Spaarfondsenwet (Stb. 1981, 18) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het eerste lid vervalt.
- B. In het tweede lid wordt de zinsnede «is slechts in zover geldig als een beslag op zijn pensioen of zijn aanspraak op pensioen geldig zou zijn» vervangen door: «is slechts geldig voor zover beslag op zijn pensioen geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten».

ARTIKEL XIII

Artikel 29 van de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroepspensioenregeling (Stb. 1972, 400) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Het eerste lid vervalt.
- B. Het tweede lid wordt vernummerd tot eerste lid. De derde zin wordt gelezen: «Zij is bovendien slechts geldig voor zover beslag op het pensioen geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten».
- C. De leden 3 en 4 worden vernummerd tot 2 en 3.

ARTIKEL XIV

In de Wet gewetensbezwaren militaire dienst (Stb. 1980, 6) wordt artikel 29 vervangen door een nieuw artikel, luidende:

Artikel 29

- 1. Vervreemding, verpanding of belening van het aan de tewerkgestelde toekomstige zakgeld is slechts geldig voor zover beslag op zijn zakgeld geldig zou zijn bij ontbreken van andere inkomsten.
- 2. Een volmacht tot invordering van het zakgeld is slechts geldig, indien zij schriftelijk is verleend. Zij is steeds herroepelijk.
- 3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de vergoeding, bedoeld in artikel 26.
- 4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

ARTIKEL XV

Het tweede en derde lid van artikel 84b van de Algemene Bijstandswet (Stb. 1973, 395) worden vernummerd tot vierde en vijfde lid. De eerste drie leden van dit artikel worden gelezen:

1. Bijstand is niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.
2. Andere bijstand dan ter tegemoetkoming in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan of voor de persoonlijke uitgaven alsmede bijstand ter tegemoetkoming in woonkosten, is niet vatbaar voor beslag.
3. Beslag op bijstand ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan of voor persoonlijke uitgaven bij verblijf ter verzorging of verpleging in een inrichting is slechts geldig binnen de grenzen, gesteld in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

ARTIKEL XVI

De Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940-1945 (Stb. 1986, 386) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Artikel 56, eerste lid, wordt vervangen door:
1. De uitkering, de toeslagen, bedoeld in de artikelen 10, derde lid, 15 en 17, het bedrag ingevolge artikel 21b, de vergoeding en de tegemoetkoming zijn niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.
- B. Onder vernummering van het tweede en derde lid van artikel 56 tot derde en vierde lid, wordt een nieuw tweede lid ingevoegd, luidende:
2. De toeslag, bedoeld in artikel 10, derde lid, het bedrag ingevolge artikel 21b, de vergoeding en de tegemoetkoming, alsmede de op grond van onderdeel b van artikel 34, tweede lid, na overlijden doorlopende uitkering zijn niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL XVII

De Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945 (Stb. 1984, 94) wordt als volgt gewijzigd:

- A. Artikel 45, eerste lid, wordt vervangen door:
1. De uitkering, de toeslagen, bedoeld in de artikelen 19 tot en met 23, de vergoeding en de tegemoetkoming zijn niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.
- B. Onder vernummering van het tweede en derde lid van artikel 45 tot derde en vierde lid, wordt een nieuw tweede lid ingevoegd, luidende:
2. De toeslagen, bedoeld in de artikelen 19 en 22, de vergoeding en de tegemoetkoming, alsmede de op grond van onderdeel a van artikel 41, eerste lid, na overlijden doorlopende uitkering zijn niet vatbaar voor beslag.

ARTIKEL XVIII

De Wet buitengewoon pensioen 1940-1945 (Stb. 1986, 575) wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 36 wordt een artikel 36a ingevoegd, luidende:

Artikel 36a

1. De pensioenbedragen, bedoeld in artikel 31b, de overlijdensuitkering, bedoeld in artikel 30a, en de vergoedingen zijn niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.

2. De overlijdensuitkering, bedoeld in artikel 30a, en de vergoedingen zijn niet vatbaar voor beslag.

3. Volmacht tot ontvangst van het buitengewoon pensioen, van de overlijdensuitkering, bedoeld in artikel 30a, of van de vergoedingen is steeds herroepelijk.

4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

ARTIKEL XIX

De Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers (Stb. 1986, 576) wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 32 wordt een artikel 32a ingevoegd, luidende:

Artikel 32a

1. De pensioenbedragen, bedoeld in artikel 28b, de overlijdensuitkering, bedoeld in artikel 27a, en de vergoedingen zijn niet vatbaar voor vervreemding of verpanding.

2. De overlijdensuitkering, bedoeld in artikel 27a, en de vergoedingen zijn niet vatbaar voor beslag.

3. Volmacht tot ontvangst van het buitengewoon pensioen, de overlijdensuitkering, bedoeld in artikel 27a, of van de vergoedingen is steeds herroepelijk.

4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

ARTIKEL XX

De Wet buitengewoon pensioen Indisch verzet (Stb. 1986, 360) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 42 wordt het tweede lid vervangen door:

2. De overlijdensuitkering, genoemd in artikel 34, en de vergoedingen zijn niet vatbaar voor beslag.

B. Aan artikel 42 worden twee leden toegevoegd, luidende:

3. Volmacht tot ontvangst van een buitengewoon pensioen, van de overlijdensuitkering, genoemd in artikel 34, of van de vergoedingen is steeds herroepelijk.

4. Elk beding, strijdig met enige bepaling van dit artikel, is nietig.

ARTIKEL XXI

Artikel 7 van de Wet van 22 mei 1845 (Stb. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen wordt als volgt gewijzigd:

A. Het vierde lid wordt vervangen door:

De bepalingen van het eerste, tweede en derde lid zijn mede van toepassing op derden met betrekking tot door hen verschuldigde periodieke betalingen als zijn bedoeld in artikel 475c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, voor zover die betalingen vatbaar zijn voor beslag.

B. Het vijfde lid wordt gelezen:

Zolang het in de vordering genoemde bedrag niet ten volle is voldaan, moeten de betalingen aan de ontvanger worden voortgezet, naar gelang de periodieke betalingen verschuldigd worden.

ARTIKEL XXII

Artikel 576, vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering wordt vervangen door:

5. Indien verhaal is genomen op vordering van de veroordeelde tot periodieke betalingen als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, zijn de artikelen 475a tot en met 475g van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL XXIII

Ter zake van een vordering die is ontstaan meer dan een jaar voor het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, kan geen beslag worden gelegd op een vordering tot periodieke betaling waarop voor het tijdstip waarop deze wet in werking treedt geen beslag mogelijk was, indien de schuldenaar deze betaling heeft ontvangen gedurende een ononderbroken periode die is aangevangen tenminste een jaar voor het tijdstip waarop deze wet in werking treedt en zolang deze periode voortduurt.

ARTIKEL XXIV

1. Deze wet treedt in werking met ingang van het tweede kwartaal, volgende op het kwartaal waarin zij is afgekondigd.

2. Op het zelfde tijdstip treden de artikelen 429a-429r van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking voor de behandeling van zaken op grond van de artikelen 475e en 475f van dat wetboek.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,